

Uputa za popunjavanje PDV prijave s pojašnjenjem načina popunjavanja polja krajnje potrošnje

U **polje 1** unosi se dvanaestoznamenkasti identifikacijski broj, odnosno broj koji je naveden na uvjerenju odnosno rješenju za registraciju za PDV.

U **polje 2** unosi se porezno razdoblje, sukladno Zakonu o PDV- to je jedan kalendarski mjesec. U ovo polje se unosi razdoblje na sljedeći način: primjer, ožujak 2021. godine: 01.03.2021-31.03.2021. odnosno 2103 i sl.

U **polje 3** unosi se naziv poreznog obveznika tj. naziv koji je naveden na uvjerenju odnosno rješenju o registraciji za PDV. Primjer: "Čelik" d.o.o..

U **polje 4** unosi se adresa poreznog obveznika, preciznije podatak koji je naveden na uvjerenju odnosno rješenju o registraciji poreznog obveznika za PDV. Primjer: Sarajevska 13.

U **polje 5** unosi se podatak o poštanskom broju i mjestu gdje posluje porezni obveznik, također podatak iz uvjerenja odnosno rješenja o registraciji za PDV. Primjer: 78000 Banja Luka.

U **polje 11** unosi se podatak o vrijednostima izvršenih oporezivih isporuka u danom poreznom razdoblju odnosno svih isporuka za koje je po članku 17. Zakona o PDV-u nastala obveza za obračun PDV-a. U ovo polje se upisuju također i vrijednost isporuka izvršenih u izvanposlovne svrhe kako je to regulirano člankom 5. Zakona o PDV. Ovo se odnosi na dobra koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika, a isti je koristi u privatne svrhe ili u privatne svrhe svojih zaposlenih, odnosno kada dobrima raspolaže, besplatno ili uz smanjenu naknadu, ili koristi robu u svrhe koje nisu povezane sa poslovnom djelatnosti poreznog obveznika. U polje 11 upisuje se vrijednost isporuka izvršenih sukladno članku 6. Zakona o PDV. Ovaj član regulira sljedeće vrste prometa dobara:

1. stavljanje u vlastitu uporabu dobara koje porezni obveznik proizvodi, izgrađuje, obrađuje, kupuje ili uvozi u okviru obavljanja svojih poslovnih djelatnosti;
2. korištenje dobara za koja je ulazni porez u potpunosti ili djelomično odbijen, a koji porezni obveznik u potpunosti ili djelomično koristi u svrhe obavljanja djelatnosti koje su oslobođene od plaćanja PDV-a;
3. zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja djelatnosti ili nakon prestanka registracije, a za koja je ulazni porez u potpunosti ili djelomično odbijen.

Pored gore navedenog upisuje se i vrijednost prometa sukladno članku 9. Zakona o PDV, točnije vrijednosti sljedećih vrsta prometa:

1. uporaba dobara, koja čine dio poslovne imovine, za izvanposlovnu uporabu poreznog obveznika, zaposlenih ili drugih osoba, kada je PDV na takva dobra moguće u potpunosti ili djelomično odbiti;
2. pružanje usluga koje porezni obveznik izvrši bez naknade ili uz smanjenu naknadu u izvanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih osoba ili u svrhe koja koje nisu povezane sa njegovim poslovanjem;
3. pružanje usluga koje porezni obveznik vrši u svrhe njegovog poslovanja, kada PDV na takvu uslugu, da je pruža drugi porezni obveznik, ne bi bilo moguće u potpunosti odbiti;

Pored toga u polje 11 se unosi:

- vrijednost isporuka izvršenih EUFOR-u i štabu NATO;
- vrijednost usluga prilikom uvoza;
- iznos osnovice za obračun PDV sadržane u avansnim računima;
- vrijednost isporuka i izvršenih usluga za koje je mjesto prometa izvan BiH (reexport dobara i usluge za koje je sukladno članku 15. Zakona mjesto prometa izvan BiH) i

- promet dobara i usluga reguliranih člancima 7., 8., 28., 29. i 30. Zakona o PDV-u.

Potrebno je obratiti pozornost da se vrijednosti u ovom polju iskazuju bez PDV-a, te da se u ovo polje ne upisuju vrijednosti iz polja 12 i 13.

U **polje 12** Upisuje se vrijednost izvoza, za dano porezno razdoblje, koja je oporezovana "nultom stopom" sukladno članku 27. Zakona o PDV-u osim usluga povezanih sa uvozom dobara u BiH.

Preciznije u ovo polje se upisuje:

- statistička vrijednost izvoza iz polja 46 carinske prijave za trajni izvoz EXA
- fakturirana vrijednost iz polja 22 izvozne carinske prijave EXC kojom se razdužuje carinski postupak unutarnje obrade po osnovi lohn poslova, pod uvjetom da tu vrijednost čini samo vrijednost usluge i domaćeg ugrađenog materijala, a koji podatci moraju biti vidljivi iz računa koja je prilog te prijave. Dokaz da se radi o odobrenju o unutarnjoj obradi po osnovi lohn poslova je šifra 30.2 iz točke 10 Odobrenja o unutarnjoj obradi.
- **vrijednost usluge i domaćeg ugrađenog materijala** iz računa priloženog carinskoj prijavi EXC kod ostalih odobrenja unutarnje obrade pod uvjetom da su u **računu** (izdatom od osobe koja je izvršila usluge na dobrima koja su uvezena u BiH i izvezena od istih osoba, osobi koja nema sjedište u BiH) koji je u prilogu carinske prijave EXC **posebno iskazane vrijednosti uvezene robe radi unutarnje obrade na dan prihvaćanja carinske prijave za unutarnju obradu IMI, vrijednost usluga, vrijednost domaćeg ugrađenog materijala, te vrijednost drugih troškova nastalih na carinskom području BiH.**

U **polje 13** upisuje se vrijednost isporuka na koje obveznik PDV nije obavezan obračunati PDV sukladno članku 24. i 25. Zakona o PDV-u.

Polja 11, 12 i 13 odnose se na sve vrijednosti izlaza koje je porezni obveznik imao u danom poreznom razdoblju.

U nastavku objašnjenja za polja 21, 22 i 23 koja se odnose na vrijednosti ulaza koja je porezni obveznik imao u danom poreznom razdoblju.

U **polje 21** upisuje se vrijednost svih nabavi u danom poreznom razdoblju, od osoba registriranih za PDV kao i od osoba koje nisu registrirane za PDV.

Pored navedenog u ovo polje se upisuje vrijednost nabave bez prava na odbitak ulaznog poreza, nabave za koje je mjesto prometa izvan BiH (reexport), vrijednost nabave kapitalnih dobara i stalnih sredstava, **vrijednost usluga primljenih od osoba sa sjedištem u inozemstvu** i vrijednost dobara i usluga primljenim avansnim računima.

Vrijednost u ovom polju upisuje se bez PDV-a. U ovo polje se ne upisuju vrijednosti koje su navedene u poljima 22 i 23.

U **polje 22** upisuje se vrijednost uvezenih dobara koja su uvezena od strane poreznog obveznika u danom poreznom razdoblju sukladno članku 11. stavak (1) Zakona o PDV-u. Ova vrijednost se upisuje sukladno članku 21. Zakona o PDV-u po kojoj osnovicu za dobra koja se uvoze čine vrijednost dobra sukladno carinskim propisima (statistička vrijednost iz JCI), trošarina, carina i druge uvozne pristojbe kao i ostali javni prihodi, svi sporedni troškovi (provizija, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja i sl.).

Preciznije u ovo polje se upisuje vrijednost uvoza (utvrđena sukladno odredbama članka 21. Zakona o PDV-u) obavljenog po carinskim prijavama IMH (**postupak "02"** - unutarnja obrada po sustavu povrata pristojbi) i IMH (puštanje u slobodan promet -

postupak "40" i postupak "42"). Vrijednost u ovo polje se upisuje bez PDV-a.

U **polje 23** upisuje se vrijednost nabavi od poljoprivrednika koji su od strane UNO dobili rješenje da imaju pravo na paušalnu naknadu. Napominjemo da se u ovo polje isključivo upisuje neto vrijednost isplaćena poljoprivredniku.

U **polje 51** upisuje se iznos PDV obračunat na isporuke dobara i usluga. U ovo polje se upisuje i obračunati PDV za dano porezno razdoblje na isporuke dobara i usluga sukladno članku 5., 6., 7., 8. i 9. Zakona o PDV-u (PDV na dobra i usluge upotrijebljene u izvanposlovne svrhe i za vlastitu uporabu).

U slučaju kada obveznik PDV-a vrši povrat PDV-a po osnovi članka 54. Zakona o PDV u ovom polju umanjuje iznos koji je vratio kao povrat PDV po ovoj osnovi, odnosno umanjuje svoju obvezu za PDV u onom poreznom razdoblju u kojem je izvršio povrat PDV po ovoj osnovi.

U **polje 41** upisuje se vrijednost PDV-a obračunat na primljena dobra i usluge od strane osoba koje su registrirane za PDV, a u danom poreznom razdoblju, pored navedenog u ovo polje se upisuje i PDV samo ako je plaćen od strane primatelja usluga izvršenih od osoba sa sjedištem u inozemstvu u danom poreznom razdoblju i razmjerni dio PDV-a koji se može odbiti sukladno odredbama iz članka 33. Zakona o PDV-u. Pored navedenog u ovo polje kooperant u posebnoj shemi i građevinarstvu nakon zaprimanja potvrde da je izvođač radova izvršio uplatu PDV-a po izlaznim računima kooperanta sa pozivom na ID broj kooperanta upisuje vrijednost PDV-a iz primljenog dokaza o plaćanju koje mu je dostavio izvođač radova. U ovo polje se ne upisuje vrijednost PDV na uvoz, odnosno iznos naveden u polju 42 i iznos koji je plaćen kao paušalna naknada poljoprivredniku iznos naveden u polju 43.

U **polje 42** upisuje se vrijednost PDV-a koji je i plaćen od strane poreznog obveznika prilikom uvoza dobara u BiH za dano porezno razdoblje i to samo za one uvoze čija se vrijednost unosi u polje 22 tj. za plaćeni PDV po uvozu obavljenom po carinskim prijavama, osim PDV-a koji porezni obveznik ne može odbiti sukladno Zakonu o PDV-u. Pod pojmom plaćen podrazumijeva se da je uplata izvršena u poreznom razdoblju tj. od 1. do zadnjeg dana u mjesecu, odnosno poreznom razdoblju.

U **polje 43** upisuje se vrijednost isplaćene paušalne naknade koja je isplaćena poljoprivrednicima u danom poreznom razdoblju od strane poreznog obveznika za isporučena dobra i usluge. Poljoprivrednik je osoba koja je od strane UNO dobila rješenje da ima pravo na paušalnu naknadu.

U **polje 61** upisuje se vrijednost koja predstavlja zbir vrijednosti iz polja 41, 42 i 43.

U **polje 71** upisuje se razlika vrijednosti navedenih u poljima 51 i 61. Vrijednost u ovom polju može biti pozitivna i negativna. Ako je ova vrijednost pozitivna tj. vrijednost iz polja 51 je veća od vrijednosti iz polja 61, onda vrijednost iskazana u polju 71 predstavlja PDV obvezu koju je obveznik PDV obavezan uplatiti na Jedinstven račun najkasnije do 10. u mjesecu po isteku poreznog razdoblja. Ako je razlika negativna tj. vrijednost iz polja 51 je manja od vrijednosti iz polja 61 obveznik PDV ima mogućnost da iznos iz polja 71 (**u ovom slučaju obvezno se upisuje znak "-" (minus) ispred iznosa**) koristite kao porezni krediti u sljedećem poreznom razdoblju ili ima mogućnost tražiti povrat PDV od Uprave za neizravno oporezivanje.

U **polje 80** upisuje se oznaka "X" u slučaju da postoji više uplaćen iznos PDV-a, odnosno da je iznos u polju 71 negativan. Da budemo precizni, ako je polje 80 označeno sa "X" smatra se da je porezni obveznik podnio zahtjev za povrat PDV-a na svoj transakcijski račun koji je isti naveo u zahtjevu za registraciju za PDV. Svi rokovi vezani za povrat teku od dana kada je PDV prijava sa označenim poljem 80 primljena u poreznom podsustavu Informatičkog sustava UNO, (ePorezi).

U polja **32, 33 i 34** upisuju se podatci o obračunatom PDV-u osobama koje nisu registrirane za PDV, a da je promet izvršen u Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili Brčko distriktu BiH. Da još jednom naglasimo da je zakonska obveza poreznih obveznika ispravno i točno popuniti ova polja jer isti služe za analizu, te raspodjelu prihoda sa Jedinstvenog računa prema entitetima i Brčko distriktu. Također, odredbama članka 13. Zakona o uplatama na Jedinstven račun i raspodjeli prihoda propisana je i obveza o prijavljivanju krajnje potrošnje od strane obveznika PDV-a u PDV prijavama.

Podatak o krajnjoj potrošnji koja se prijavljuje u PDV prijavi definira se kao:

- PDV za koji porezni obveznik nema pravo na odbitak,
- PDV obračunat na promet dobara i usluga osobama koje nisu upisane u Jedinstveni registar obveznika neizravnih poreza te osobama iz inozemstva koje nemaju sjedište u BiH niti poreznog zastupnika,
- PDV obračunat na sve promete dobara i usluga u izvanposlovne svrhe, uključujući PDV na manjak dobara, uporabu osobno proizvedenih dobara, promjene svrhe i zadržavanja dobara nakon prestanka poslovanja i
- Ispravljeni ulazni PDV u smislu odredbi članka 36. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Iznos PDV-a koji je obračunat u krajnjoj potrošnji upisuje se u polja 32, 33 i 34 PDV prijave.

U polja 32, 33 i 34 PDV prijave evidentira se sljedeće:

- Podatci o obračunatom PDV-u na promet dobara osobama koje nisu registrirane za PDV, vodeći računa o sjedištu poreznog obveznika koji je izvršio promet dobara, odnosno gdje je sjedište obveznika koji je izvršio promet (u Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili Brčko distriktu BiH),
- Podatci o obračunatom PDV-u na promet usluga osobama koje nisu registrirane za PDV i to na taj način da se u pomenuta polja unose vrijednosti obračunatog PDV-a prema mjestu gdje je usluga izvršena, osim kod prometa usluga povezanih sa nekretninama, a koje mjesto prometa se određuje prema mjestu gdje se nalazi nekretnina,
- Podatci o PDV-u iz svih internih računa i PDV obračunatom na sve promete dobara i usluga u izvanposlovne svrhe, uključujući PDV na manjak dobara, uporabu osobno proizvedenih dobara, promjene svrhe i zadržavanja dobara nakon prestanka poslovanja,
- Ulazni PDV iz poreznih računa na koji porezni obveznik nema pravo na odbitak,
- Za točke c) i d) mjesto krajnje potrošnje određuje se prema točkama a) i b) ovoga stavka ovisno od toga da li je promet dobara ili promet usluga i
- Iznos ispravljenog ulaznog PDV-a u smislu odredbi članka 36. Zakona o porezu na dodanu vrijednost pri čemu se mjesto prometa određuje prema mjestu uporabe opreme odnosno objekata za koje se vrši ispravka odbitka ulaznog poreza.

Podatci o obračunatom PDV navedeni u točki a) i b) obuhvaćaju i PDV koji je iskazan u izdatim i storniranim avansnim računima.

Krajnja potrošnja poslovne jedinice - U slučaju da porezni obveznik ima poslovnu jedinicu ili više njih, kod određivanja krajnje potrošnje potrebno je voditi se time na što se zaista krajnja potrošnja odnosi, tj. da li se krajnja potrošnja odnosi na sjedište firme ili na poslovnu jedinicu. Za krajnju potrošnju se smatra da je u onom entitetu odnosno Brčko distriktu BiH gdje se poslovna jedinica nalazi, ako se konkretni račun po kojem se nema pravo na

odbitak odnosi na tu poslovnu jedinicu, što se može potvrditi kroz računovodstveno vođenje troškova te poslovne jedinice ili je u samom računu naznačeno da je primatelj poslovna jedinica.

Ono što je najčešće nejasno kod popunjavanja polja krajnje potrošnje je način kako odrediti koji iznos u koje polje treba upisati. Bit je u tome da se u navedena polja upiše PDV iz krajnje potrošnje koja je izvršena u Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili Brčko distriktu BiH, nije bitno kome je izvršena prodaja (bitno je samo da osoba nije registrirana za PDV), već je samo pitanje u kojem entitetu, odnosno distriktu je izvršena prodaja dobara, koja predstavlja krajnju potrošnju.

Kod obveznika sa pravom na razmjerni odbitak postoji specifična situacija, ovaj obveznik prima račune od svojih dobavljača u kojima je iskazan PDV, za te dobavljače ovaj obveznik je registrirani obveznik za PDV pa zbog toga dobavljač za ovaj konkretan račun ne popunjava polje 32, 33 i 34 na PDV prijavi. Međutim, obveznik s pravom na razmjerni odbitak ulazni porez fakturiran od dobavljača može odbiti u razmjernom dijelu. Preostali dio ulaznog PDV koji obveznik nije mogao odbiti predstavlja konačnu potrošnju te se ovaj iznos PDV unosi u odgovarajuća polja 32, 33 i 34 na PDV prijavi.

Primjer:

Samo popunjavanje prijave za PDV obveznika koji ostvaruju pravo na razmjerni odbitak ulaznog poreza se ne razlikuje od obveznika koji ne spadaju u tu kategoriju u dijelu popunjavanja prijave u dijelovima prijava I i II. Osnovna razlika pri popunjavanju prijave ovog poreznog obveznika je u dijelu koji je pod III u PDV prijavi. Da pojasnimo što se popunjava u dijelu III na PDV prijavi. U ovaj dio prijave se popunjavaju podatci o konačnoj potrošnji, tj. PDV koji je obračunat u konačnoj potrošnji. Specifična situacija kod poreznog obveznika banke: Banka prima račun od svog dobavljača u kojima je iskazan PDV, za tog dobavljača banka je registrirani obveznik za PDV, pa zbog toga dobavljač, za ovaj konkretan račun prema banci, ne popunjava polja 32, 33 i 34 na PDV prijavi. Međutim, banka ulazni porez fakturiran od dobavljača može odbiti u razmjernom dijelu. U konkretnom slučaju banka može odbiti samo 10% od svoje porezne obveze, tako da imamo sljedeću situaciju: Banka je imala za dano porezno razdoblje fakturirani ulazni porez u iznosu od 1.700,00 KM, s obzirom da ima pravo da odbitak od samo 10% od ukupnog ulaznog poreza, u našem slučaju 170,00 KM, dio ulaznog poreza koji se ne može odbiti iznosi 1.530,00 KM. Porezni obveznik će u polje 41 upisati iznos od 170,00 KM koji može odbiti od svog izlaznog poreza. Dio ulaznog PDV-a od 1.530,00 KM koji banka nije mogla odbiti predstavlja krajnju potrošnju, kao što smo rekli, PDV iz krajnje potrošnje je onaj koji se ne može odbiti. U konkretnom slučaju od spomenutih 1530,00 KM, 1.000,00 KM koji se ne može odbiti odnosi se na fakturirani ulazni PDV za filijalu u Sarajevu, dok se preostali dio ulaznog PDV koji se ne može odbiti u iznosu od 530,00 KM odnosi na glavnu filijalu u Banjoj Luci. Kada je riječ o izlaznom porezu koji obveznik s pravom na razmjerni odbitak ulaznog poreza zaračunava osobama koje nisu registrirane za PDV postupak je isti kao kod svih ostalih poreznih obveznika. U polja 32, 33 i 34 se unose iznosi izlaznog poreza prema osobama koje nisu registrirane za PDV prema mjestu gdje je izvršen oporezivi promet obveznika sa pravom na razmjerni odbitak ulaznog poreza.

Posebnu pozornost potrebno je obratiti prilikom popunjavanja podataka o krajnjoj potrošnji obzirom da je odredbama članka 67. stavak (1) točka 13. Zakona o PDV propisana novčana kazna u iznosu od 300,00 KM do 10.000,00 KM za prekršaj obveze točnog vođenja poslovnih evidencija koje uključuje točno popunjavanje podataka o krajnjoj potrošnji, a što sukladno članku 56. Zakona omogućava urednu primjenu PDV-a.

Treba obratiti pozornost da vrijednosti kojima je iskazana visina porezne obveze budu točno napisane. Trebate imati na umu da će se baš te brojke prenositi u informatički sustav UNO, a na taj način se formira porezno zaduženje u poreznom knjigovodstvu UNO.

Iznosi u PDV prijavi se iskazuju u decimalnim brojevima zaokruženim na dvije decimale.

Упутство за попуњавање ПДВ пријаве са појашњењем начина попуњавања поља крајње потрошње

У **поље 1** уноси се дванаестодигитни идентификациони број, односно број који је наведен на увјерењу односно рјешењу за регистрацију за ПДВ.

У **поље 2** уноси се порески период, сходно Закону о ПДВ- то је један календарски мјесец. У ово поље се уноси период на сљедећи начин: примјер, март 2021. године: 01.03.2021-31.03.2021. односно 2103 и сл.

У **поље 3** уноси се назив пореског обвезника тј. назив који је наведен на увјерењу односно рјешењу о регистрацији за ПДВ. Примјер: "Челик" д.о.о.

У **поље 4** уноси се адреса пореског обвезника, прецизније податак који је наведен на увјерењу односно рјешењу о регистрацији пореског обвезника за ПДВ. Примјер: Сарајевска 13.

У **поље 5** уноси се податак о поштанском броју и мјесту гдје послује порески обвезник, такођер податак из увјерења односно рјешења о регистрацији за ПДВ. Примјер: 78000 Бања Лука.

У **поље 11** уноси се податак о вриједностима извршених опорезивих испорука у датом пореском периоду односно свих испорука за које је по члану 17. Закона о ПДВ-у настала обавеза за обрачун ПДВ-а. У ово поље се уписују такође и вриједност испорука извршених у ванпословне сврхе како је то регулисано чланом 5. Закона о ПДВ. Ово се односи на добра која чине дио пословне имовине пореског обвезника, а исти је користи у приватне сврхе или у приватне сврхе својих запослених, односно када добрима располаже, бесплатно или уз смањену накнаду, или користи робу у сврхе које нису повезане са пословном дјелатности пореског обвезника. У поље 11 уписује се вриједност испорука извршених сходно члану 6. Закона о ПДВ. Овај члан регулише сљедеће врсте промета добара:

1. стављање у властиту употребу добара које порески обвезник производи, изграђује, обрађује, купује или увози у оквиру обављања својих пословних дјелатности;
2. коришћење добара за која је улазни порез у потпуности или дјелимично одбијен, а који порески обвезник у потпуности или дјелимично користи у сврхе обављања дјелатности које су ослобођене од плаћања ПДВ-а;
3. задржавање добара након престанка обављања дјелатности или након престанка регистрације, а за која је улазни порез у потпуности или дјелимично одбијен.

Поред горе наведеног уписује се и вриједност промета сходно члану 9. Закона о ПДВ, тачније вриједности сљедећих врста промета:

1. употреба добара, која чине дио пословне имовине, за ванпословну употребу пореског обвезника, запослених или других особа, када је ПДВ на таква добра могуће у потпуности или дјелимично одбити;
2. пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде или уз смањену накнаду у ванпословне сврхе оснивача, запослених и других особа или у сврхе која које нису повезане са његовим пословањем;
3. пружање услуга које порески обвезник врши у сврхе његовог пословања, када ПДВ на такву услугу, да је пружа други порески обвезник, не би било могуће у потпуности одбити.

Поред тога у поље 11 се уноси:

- вриједност испорука извршених ЕУФОР-у и штабу НАТО;
- вриједност услуга приликом увоза;
- износ основице за обрачун ПДВ садржане у авансним фактурама;
- вриједност испорука и извршених услуга за које је мјесто промета изван БиХ (реекспорт добара и услуге за које је сходно члану 15. Закона мјесто промета изван БиХ) и
- промет добара и услуга регулисаних члановима 7., 8., 28., 29. и 30. Закона о ПДВ-у.

Потребно је обратити пажњу да се вриједности у овом пољу исказују без ПДВ-а, те да се у ово поље не уписују вриједности из поља 12 и 13.

У **поље 12** Уписује се вриједност извоза, за дати порески период, која је опорезована "нултом стопом" сходно члану 27. Закона о ПДВ-у осим услуга повезаних са увозом добара у БиХ.

Прецизније у ово поље се уписује:

- статистичка вриједност извоза из поља 46 царинске пријаве за трајни извоз ЕХА
- фактурисана вриједност из поља 22 извозне царинске пријаве ЕХС којом се раздужује царински поступак унутрашње обраде по основи *lohn* послова, под условом да ту вриједност чини само вриједност услуге и домаћег уграђеног материјала, а који подаци морају бити видљиви из рачуна која је прилог те пријаве. Доказ да се ради о одобрењу о унутрашњој обради по основи *lohn* послова је пифра 30.2 из тачке 10 Одобрења о унутрашњој обради.
- **вриједност услуге и домаћег уграђеног материјала** из рачуна приложеног царинској пријави ЕХС код осталих одобрења унутрашњег обраде под условом да су у **рачуна** (издатом од лица које је извршило услуге на добрима која су увезена у БиХ и извезена од истих лица, лицу које нема сједиште у БиХ) који је у прилогу царинске пријаве ЕХС **посебно исказане вриједности увезене робе ради унутрашње обраде на дан прихватања царинске пријаве за унутрашњу обраду ИМ, вриједност услуга, вриједност домаћег уграђеног материјала, те вриједност других трошкова насталих на царинском подручју БиХ.**

У **поље 13** уписује се вриједност испорука на које обвезник ПДВ није обавезан обрачунати ПДВ сходно члану 24. и 25. Закона о ПДВ-у.

Поља 11, 12 и 13 односе се на све вриједности излаза које је порески обвезник имао у датом пореском периоду.

У наставку објашњења за поља 21, 22 и 23 која се односе на вриједности улаза која је порески обвезник имао у датом пореском периоду.

У **поље 21** уписује се вриједност свих набавки у датом пореском периоду, од лица регистрованих за ПДВ као и од лица која нису регистрована за ПДВ.

Поред наведеног у ово поље се уписује вриједност набавке без права на одбитак улазног пореза, набавке за које је мјесто промета изван БиХ (реекспорт), вриједност набавке капиталних добара и сталних средстава, **вриједност услуга примљених од лица са сједиштем у иностранству** и вриједност добара и услуга примљеним авансним фактурама.

Вриједност у овом пољу уписује се без ПДВ-а. У ово поље се не уписују вриједности које су наведене у пољима 22 и 23.

У поље 22 уписује се вриједност увезених добара која су увезена од стране пореског обвезника у датом пореском периоду сходно члану 11. став (1) Закона о ПДВ-у. Ова вриједност се уписује сходно члану 21. Закона о ПДВ-у по којој основицу за добра која се увозе чине вриједност добра сходно царинским прописима (статистичка вриједност из ЛЦИ), акциза, царина и друге возне таксе као и остали јавни приходи, сви споредни трошкови (провизија, трошкови паковања, превоза и осигурања и сл.).

Прецизније у ово поље се уписује вриједност увоза (утврђена сходно одредбама члана 21. Закона о ПДВ-у) обављеног по царинским пријавама ИМН (поступак "02" - унутрашња обрада по систему поврата дажбина) и ИМН (пуштање у слободан промет - поступак "40" и поступак "42"). Вриједност у ово поље се уписује без ПДВ-а.

У поље 23 уписује се вриједност набавки од пољопривредника који су од стране УИО добили рјешење да имају право на паушалну накнаду. Напомињемо да се у ово поље искључиво уписује нето вриједност исплаћена пољопривреднику.

У поље 51 уписује се износ ПДВ обрачунат на испоруке добара и услуга. У ово поље се уписује и обрачунати ПДВ за дати порески период на испоруке добара и услуга сходно члану 5., 6., 7., 8. и 9. Закона о ПДВ-у (ПДВ на добра и услуге употребљене у ванпословне сврхе и за властиту употребу).

У случају када обвезник ПДВ-а врши поврат ПДВ-а по основу члана 54. Закона о ПДВ у овом пољу умањује износ који је вратио као поврат ПДВ по овом основу, односно умањује своју обавезу за ПДВ у оном пореском периоду у којем је извршио поврат ПДВ по овом основу.

У поље 41 уписује се вриједност ПДВ-а обрачунат на примљена добра и услуге од стране лица која су регистрована за ПДВ, а у датом пореском периоду, поред наведеног у ово поље се уписује и ПДВ само ако је плаћен од стране прималаца услуга извршених од лица са сједиштем у иностранству у датом пореском периоду и сразмјерни дио ПДВ-а који се може одбити сходно одредбама из члана 33. Закона о ПДВ-у. Поред наведеног у ово поље кооперант у посебној шеми у грађевинарству након запримања потврде да је извођач радова извршио уплату ПДВ-а по излазним рачунима кооперанта са позивом на ИД број кооперанта уписује вриједност ПДВ-а из примљеног доказа о плаћању које му је доставио извођач радова. У ово поље се не уписује вриједност ПДВ на увоз, односно износ наведен у пољу 42 и износ који је плаћен као паушална накнада пољопривреднику износ наведен у пољу 43.

У поље 42 уписује се вриједност ПДВ-а који је и плаћен од стране пореског обвезника приликом увоза добара у БиХ за дати порески период и то само за оне увозе чија се вриједност уноси у поље 22 тј. за плаћени ПДВ по увозу обављеном по царинским пријавама, осим ПДВ-а који порески обвезник не може одбити сходно Закону о ПДВ-у. Под појмом плаћен подразумијева се да је уплата извршена у пореском периоду тј. од 1. до задњег дана у мјесецу, односно пореском периоду.

У поље 43 уписује се вриједност исплаћене паушалне накнаде која је исплаћена пољопривредницима у датом пореском периоду од стране пореског обвезника за испоручена добра и услуге. Пољопривредник је особа која је од стране УИО добила рјешење да има право на паушалну накнаду.

У поље 61 уписује се вриједност која представља збир вриједности из поља 41, 42 и 43.

У поље 71 уписује се разлика вриједности наведених у пољима 51 и 61. Вриједност у овом пољу може бити позитивна и негативна. Ако је ова вриједност позитивна тј.

вриједност из поља 51 је већа од вриједности из поља 61, онда вриједност исказана у пољу 71 представља ПДВ обавезу коју је обвезник ПДВ обавезан уплатити на Јединствен рачун најкасније до 10. у мјесецу по истеку пореског периода. Ако је разлика негативна тј. вриједност из поља 51 је мања од вриједности из поља 61 обвезник ПДВ има могућност да износ из поља 71 (у овом случају обавезно се уписује знак "-") (минус) испред износа) користите као порески кредити у сљедећем пореском периоду или има могућност тражити поврат ПДВ од Управе за индиректно опорезивање.

У поље 80 уписује се ознака "X" у случају да постоји више уплаћен износ ПДВ-а, односно да је износ у пољу 71 негативан. Да будемо прецизни, ако је поље 80 означено са "X" сматра се да је порески обвезник поднио захтјев за поврат ПДВ-а на свој трансакцијски рачун који је исти навео у захтјеву за регистрацију за ПДВ. Сви рокови везани за поврат теку од дана када је ПДВ пријава са означеним пољем 80 примљена у пореском подсистему Информационог система УИО, (еПорези)

У поља 32, 33 и 34 уписује се подаци о обрачунатом ПДВ-у лицима која нису регистрована за ПДВ, а да је промет извршен у Федерацији БиХ, Републици Српској или Брчко дистрикту БиХ. Да још једном нагласимо да је законска обавеза пореских обвезника исправно и тачно попунити ова поља јер исти служе за анализу, те распоdjелу прихода са Јединственог рачуна према ентитетима и Брчко дистрикту. Такође, одредбама члана 13. Закона о уплатама на Јединствен рачун и распоdjели прихода прописана је и обавеза о пријављивању крајње потрошње од стране обвезника ПДВ-а у ПДВ пријавама.

Податак о крајњој потрошњи која се пријављује у ПДВ пријави дефинише се као:

- а) ПДВ за који порески обвезник нема право на одбитак,
- б) ПДВ обрачунат на промет добара и услуга лицима која нису уписана у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза те лицима из иностранства која немају сједиште у БиХ нити пореског заступника,
- ц) ПДВ обрачунат на све промете добара и услуга у ванпословне сврхе, укључујући ПДВ на мањак добара, употребу лично произведених добара, промјене сврхе и задржавања добара након престанка пословања и
- д) Исправљени улазни ПДВ у смислу одредби члана 36. Закона о порезу на додату вриједност.

Износ ПДВ-а који је обрачунат у крајњој потрошњи уписује се у поља 32, 33 и 34 ПДВ пријаве.

У поља 32, 33 и 34 ПДВ пријаве евидентира се слиједиће:

- а) Подаци о обрачунатом ПДВ-у на промет добара лицима која нису регистровани за ПДВ, водећи рачуна о сједишту пореског обвезника који је извршио промет добара, односно гдје је сједиште обвезника који је извршио промет (у Федерацији БиХ, Републици Српској или Брчко дистрикту БиХ),
- б) Подаци о обрачунатом ПДВ-у на промет услуга лицима која нису регистрована за ПДВ и то на тај начин да се у поменутом пољу уносе вриједности обрачунатог ПДВ-а према мјесту гдје је услуга извршена, осим код промета услуга повезаних са некретнинама, а које мјесто промета се одређује према мјесту гдје се налази некретнина,
- ц) Подаци о ПДВ-у из свих интерних фактура и ПДВ обрачунатом на све промете добара и услуга у

ванпословне сврхе, укључујући ПДВ на мањак добара, употребу лично произведених добара, промјене сврхе и задржавања добара након престанка пословања,

- д) Улазни ПДВ из пореских фактура на који порески обвезник нема право на одбитак,
- е) За тачке ц) и д) мјесто крајње потрошње одређује се према тачкама а) и б) овог става у зависности од тога да ли је промет добара или промет услуга и
- ф) Износ исправљеног улазног ПДВ-а у смислу одредби члана 36. Закона о порезу на додату вриједност при чему се мјесто промета одређује према мјесту употребе опреме односно објеката за које се врши исправка одбитка улазног пореза.

Подаци о обрачунатом ПДВ наведени у тачки а) и б) обухватају и ПДВ који је исказан у издатим и сторнираним авансним фактурама.

Крајња потрошња пословне јединице - У случају да порески обвезник има пословну јединицу или више њих, код одређивања крајње потрошње потребно је водити се тиме на што се заиста крајња потрошња односи, тј. да ли се крајња потрошња односи на сједиште фирме или на пословну јединицу. За крајњу потрошњу се сматра да је у оном ентитету односно Брчко дистрикту БиХ гдје се пословна јединица налази, ако се конкретна фактура по којој се нема право на одбитак односи на ту пословну јединицу, што се може потврдити кроз рачуноводствено вођење трошкова те пословне јединице или је у самој фактури назначено да је прималац пословна јединица.

Оно што је најчешће нејасно код попуњавања поља крајње потрошње је начин како одредити који износ у које поље треба уписати. Суштина је у томе да се у наведена поља упише ПДВ из крајње потрошње која је извршена у Федерацији БиХ, Републици Српској или Брчко дистрикту БиХ, није битно коме је извршена продаја (битно је само да особа није регистрована за ПДВ), већ је само питање у којем ентитету, односно дистрикту је извршена продаја добара, која представља крајњу потрошњу.

Код обвезника са правом на сразмјерни одбитак постоји специфична ситуација, овај обвезник прима рачуне од својих добављача у којима је исказан ПДВ, за те добављаче овај обвезник је регистровани обвезник за ПДВ па због тога добављач за овај конкретан рачун не попуњава поља 32, 33 и 34 на ПДВ пријави. Међутим, обвезник са правом на сразмјерни одбитак улазни порез фактурисан од добављача може одбити у сразмјерном дијелу. Преостали дио улазног ПДВ који обвезник није могао одбити представља коначну потрошњу те се овај износ ПДВ уноси у одговарајућа поља 32, 33 и 34 на ПДВ пријави.

Примјер:

Само попуњавање пријава за ПДВ обвезника који остварују право на сразмјерни одбитак улазног пореза се не разликује од обвезника који не спадају у ту категорију у дијелу попуњавања пријаве у дијеловима пријава I и II. Основна разлика при попуњавању пријаве овог пореског обвезника је у дијелу који је под III у ПДВ пријави. Да појаснимо што се попуњава у дијелу III на ПДВ пријави. У овај дио пријаве се попуњавају подаци о коначној потрошњи, тј. ПДВ који је обрачунат у коначној потрошњи. Специфична ситуација код пореског обвезника банке: Банка прима рачун од свог добављача у којима је исказан ПДВ, за тог добављача банка је регистровани обвезник за ПДВ, па због тога добављач, за овај конкретан рачун према банци, не попуњава поља 32, 33 и 34 на ПДВ пријави. Међутим, банка улазни порез фактурисан од добављача може одбити у сразмјерном дијелу. У конкретном случају банка може одбити само 10%

од своје пореске обавезе, тако да имамо следећу ситуацију: Банка је имала за дати порески период фактурисани улазни порез у износу од 1.700,00 КМ, с обзиром да има право да одбитак од само 10% од укупног улазног пореза, у нашем случају 170,00 КМ, дио улазног пореза који се не може одбити износи 1.530,00 КМ. Порески обвезник ће у поље 41 уписати износ од 170,00 КМ који може одбити од свог излазног пореза. Дио улазног ПДВ-а од 1.530,00 КМ који банка није могла одбити представља крајњу потрошњу, као што смо рекли, ПДВ из крајње потрошње је онај који се не може одбити. У конкретном случају од споменутих 1530,00 КМ, 1.000,00 КМ који се не може одбити односи се на фактурисани улазни ПДВ за филијалу у Сарајеву, док се преостали дио улазног ПДВ који се не може одбити у износу од 530,00 КМ односи на главну филијалу у Бањој Луци. Када је ријеч о излазном порезу који обвезник са правом на сразмјерни одбитак улазног пореза зарачунава особама које нису регистроване за ПДВ поступак је исти као код свих осталих пореских обвезника. У поља 32, 33 и 34 се уносе износи излазног пореза према особама које нису регистроване за ПДВ према мјесту гдје је извршен опорезиви промет обвезника са правом на сразмјерни одбитак улазног пореза.

Посебну пажњу потребно је обратити приликом попуњавања података о крајњој потрошњи обзиром да је одредбама члана 67. став (1) тачка 13. Закона о ПДВ прописана новчана казна у износу од 300,00 КМ до 10.000,00 КМ за прекршај обавезе тачно вођења пословних евиденција које укључује тачно попуњавања података о крајњој потрошњи, а што у складу са чланом 56. Закона омогућава уредну примјену ПДВ-а.

Треба обратити пажњу да вриједности којима је исказана висина пореске обавезе буду тачно написане. Треба имати на уму да ће се баш те цифре преносити у информациони систем УИО, а на тај начин се формира пореско задужење у пореском књиговодству УИО.

Износи у ПДВ пријави се исказују у децималним бројевима заокруженим на двије децимале.

Uputstvo za popunjavanje PDV prijave sa pojašnjenjem načina popunjavanja polja krajnje potrošnje

U **polje 1** unosi se dvanaestocifreni identifikacioni broj, odnosno broj koji je naveden na uvjerenju odnosno rješenju za registraciju za PDV.

U **polje 2** unosi se porezni period, shodno Zakonu o PDV-u je jedan kalendarski mjesec. U ovo polje se unosi period na sljedeći način: primjer, mart 2021. godine: 01.03.2021-31.03.2021. odnosno 2103 i sl.

U **polje 3** unosi se naziv poreznog obveznika tj. naziv koji je naveden na uvjerenju odnosno rješenju o registraciji za PDV. Primjer: "Čelik" d.o.o..

U **polje 4** unosi se adresa poreznog obveznika, preciznije podatak koji je naveden na uvjerenju odnosno rješenju o registraciji poreznog obveznika za PDV. Primjer: Sarajevska 13.

U **polje 5** unosi se podatak o poštanskom broju i mjestu gdje posluje porezni obveznik, također podatak iz uvjerenja odnosno rješenja o registraciji za PDV. Primjer: 78000 Banja Luka.

U **polje 11** unosi se podatak o vrijednostima izvršenih oporezivih isporuka u datom poreznom periodu odnosno svih isporuka za koje je po članu 17. Zakona o PDV-u nastala obaveza za obračun PDV-a. U ovo polje se upisuju također i vrijednost isporuka izvršenih u vanposlovne svrhe kako je to regulirano članom 5. Zakona o PDV. Ovo se odnosi na dobra koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika, a isti je koristi u privatne svrhe ili u privatne svrhe svojih zaposlenih, odnosno kada dobrima raspolaže, besplatno ili uz smanjenu naknadu, ili koristi robu u svrhe koje nisu povezane sa poslovnom djelatnosti poreznog obveznika. U polje 11 upisuje se vrijednost isporuka izvršenih shodno članu 6. Zakona o PDV. Ovaj član regulira sljedeće vrste prometa dobara:

1. stavljanje u vlastitu upotrebu dobara koje porezni obveznik proizvodi, izgrađuje, obrađuje, kupuje ili uvozi u okviru obavljanja svojih poslovnih djelatnosti;
2. korištenje dobara za koja je ulazni porez u potpunosti ili djelomično odbijen, a koji porezni obveznik u potpunosti ili djelomično koristi u svrhe obavljanja djelatnosti koje su oslobođene od plaćanja PDV-a;
3. zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja djelatnosti ili nakon prestanka registracije, a za koja je ulazni porez u potpunosti ili djelomično odbijen.

Pored gore navedenog upisuje se i vrijednost prometa shodno članu 9. Zakona o PDV, tačnije vrijednosti sljedećih vrsta prometa:

1. upotreba dobara, koja čine dio poslovne imovine, za vanposlovnu upotrebu poreznog obveznika, zaposlenih ili drugih osoba, kada je PDV na takva dobra moguće u potpunosti ili djelomično odbiti;
2. pružanje usluga koje porezni obveznik izvrši bez naknade ili uz smanjenu naknadu u vanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih osoba ili u svrhe koja koje nisu povezane sa njegovim poslovanjem;
3. pružanje usluga koje porezni obveznik vrši u svrhe njegovog poslovanja, kada PDV na takvu uslugu, da je pruža drugi porezni obveznik, ne bi bilo moguće u potpunosti odbiti;

Pored toga u polje 11 se unosi:

- vrijednost isporuka izvršenih EUFOR-u i štabu NATO;
- vrijednost usluga prilikom uvoza;
- iznos osnovice za obračun PDV sadržane u avansnim fakturama;
- vrijednost isporuka i izvršenih usluga za koje je mjesto prometa izvan BiH (reexport dobara i usluge za koje je shodno članu 15. Zakona mjesto prometa izvan BiH) i

- promet dobara i usluga reguliranih članovima 7., 8., 28., 29. i 30. Zakona o PDV-u.

Potrebno je obratiti pažnju da se vrijednosti u ovom polju iskazuju bez PDV-a, te da se u ovo polje ne upisuju vrijednosti iz polja 12 i 13.

U **polje 12** Upisuje se vrijednost izvoza, za dati porezni period, koja je oporezovana "nultom stopom" shodno članu 27. Zakona o PDV-u osim usluga povezanih sa uvozom dobara u BiH.

Preciznije u ovo polje se upisuje:

- statistička vrijednost izvoza iz polja 46 carinske prijave za trajni izvoz EXA
- fakturirana vrijednost iz polja 22 izvozne carinske prijave EXC kojom se razdužuje carinski postupak unutrašnje obrade po osnovi lohn poslova, pod uvjetom da tu vrijednost čini samo vrijednost usluge i domaćeg ugrađenog materijala, a koji podaci moraju biti vidljivi iz računa koja je prilog te prijave. Dokaz da se radi o odobrenju o unutrašnjoj obradi po osnovi lohn poslova je šifra 30.2 iz tačke 10 Odobrenja o unutrašnjoj obradi.
- **vrijednost usluge i domaćeg ugrađenog materijala** iz računa priloženog carinskoj prijavi EXC kod ostalih odobrenja unutrašnjeg obrade pod uvjetom da su u **računu** (izdanom od osobe koja je izvršila usluge na dobrima koja su uvezena u BiH i izvezena od istih osoba, osobi koja nema sjedište u BiH) koji je u prilogu carinske prijave EXC **posebno iskazane vrijednosti uvezene robe radi unutrašnje obrade na dan prihvatanja carinske prijave za unutrašnju obradu IMI, vrijednost usluga, vrijednost domaćeg ugrađenog materijala, te vrijednost drugih troškova nastalih na carinskom području BiH.**

U **polje 13** upisuje se vrijednost isporuka na koje obveznik PDV nije obavezan obračunati PDV shodno članu 24. i 25. Zakona o PDV-u.

Polja 11, 12 i 13 odnose se na sve vrijednosti izlaza koje je porezni obveznik imao u datom poreznom periodu.

U nastavku objašnjenja za polja 21, 22 i 23 koja se odnose na vrijednosti ulaza koja je porezni obveznik imao u datom poreznom periodu.

U **polje 21** upisuje se vrijednost svih nabavki u datom poreznom periodu, od osoba registriranih za PDV kao i od osoba koje nisu registrirane za PDV.

Pored navedenog u ovo polje se upisuje vrijednost nabavke bez prava na odbitak ulaznog poreza, nabavke za koje je mjesto prometa izvan BiH (reexport), vrijednost nabavke kapitalnih dobara i stalnih sredstava, **vrijednost usluga primljenih od lica sa sjedištem u inozemstvu** i vrijednost dobara i usluga primljenim avansnim fakturama.

Vrijednost u ovom polju upisuje se bez PDV-a. U ovo polje se ne upisuju vrijednosti koje su navedene u poljima 22 i 23.

U **polje 22** upisuje se vrijednost uvezenih dobara koja su uvezena od strane poreznog obveznika u datom poreznom periodu shodno članu 11. stav (1) Zakona o PDV-u. Ova vrijednost se upisuje shodno članu 21. Zakona o PDV-u po kojoj osnovicu za dobra koja se uvoze čine vrijednost dobra shodno carinskim propisima (statistička vrijednost iz JCI), akciza, carina i druge uvozne takse kao i ostali javni prihodi, svi sporedni troškovi (provizija, troškovi pakovanja, prijevoza i osiguranja i sl.).

Preciznije u ovo polje se upisuje vrijednost uvoza (utvrđena shodno odredbama člana 21. Zakona o PDV-u) obavljenog po carinskim prijavama IMH (**postupak "02"** - unutrašnja obrada po sistemu povrata dažbina) i IMH (puštanje u slobodan promet - **postupak "40"** i **postupak "42"**). Vrijednost u ovo polje se upisuje bez PDV-a.

U **polje 23** upisuje se vrijednost nabavki od poljoprivrednika koji su od strane UIO dobili rješenje da imaju pravo na paušalnu naknadu. Napominjemo da se u ovo polje isključivo upisuje neto vrijednost isplaćena poljoprivredniku.

U **polje 51** upisuje se iznos PDV obračunat na isporuke dobara i usluga. U ovo polje se upisuje i obračunati PDV za dati porezni period na isporuke dobara i usluga shodno članu 5., 6., 7., 8. i 9. Zakona o PDV-u (PDV na dobra i usluge upotrijebljene u vanposlovne svrhe i za vlastitu upotrebu).

U slučaju kada obveznik PDV-a vrši povrat PDV-a po osnovu člana 54. Zakona o PDV u ovom polju umanjuje iznos koji je vratio kao povrat PDV po ovom osnovu, odnosno umanjuje svoju obavezu za PDV u onom poreznom periodu u kojem je izvršio povrat PDV po ovom osnovu.

U **polje 41** upisuje se vrijednost PDV-a obračunat na primljena dobra i usluge od strane osoba koje su registrirane za PDV, a u datom poreznom periodu, pored navedenog u ovo polje se upisuje i PDV samo ako je plaćen od strane primalaca usluga izvršenih od osoba sa sjedištem u inostranstvu u datom poreznom periodu i srazmjerni dio PDV-a koji se može odbiti shodno odredbama iz člana 33. Zakona o PDV-u. Pored navedenog u ovo polje kooperant u posebnoj šemi u građevinarstvu nakon zaprimanja potvrde da je izvođač radova izvršio uplatu PDV-a po izlaznim računima kooperanta sa pozivom na ID broj kooperanta upisuje vrijednost PDV-a iz primljenog dokaza o plaćanju koje mu je dostavio izvođač radova. U ovo polje se ne upisuje vrijednost PDV na uvoz, odnosno iznos naveden u polju 42 i iznos koji je plaćen kao paušalna naknada poljoprivredniku iznos naveden u polju 43.

U **polje 42** upisuje se vrijednost PDV-a koji je i plaćen od strane poreznog obveznika prilikom uvoza dobara u BiH za dati porezni period i to samo za one uvoze čija se vrijednost unosi u polje 22 tj. za plaćeni PDV po uvozu obavljenom po carinskim prijavama, osim PDV-a koji porezni obveznik ne može odbiti shodno Zakonu o PDV-u. Pod pojmom plaćen podrazumijeva se da je uplata izvršena u poreznom periodu tj. od 1. do zadnjeg dana u mjesecu, odnosno poreznom periodu.

U **polje 43** upisuje se vrijednost isplaćene paušalne naknade koja je isplaćena poljoprivrednicima u datom poreznom periodu od strane poreznog obveznika za isporučena dobra i usluge. Poljoprivrednik je osoba koja je od strane UIO dobila rješenje da ima pravo na paušalnu naknadu.

U **polje 61** upisuje se vrijednost koja predstavlja zbir vrijednosti iz polja 41, 42 i 43.

U **polje 71** upisuje se razlika vrijednosti navedenih u poljima 51 i 61. Vrijednost u ovom polju može biti pozitivna i negativna. Ako je ova vrijednost pozitivna tj. vrijednost iz polja 51 je veća od vrijednosti iz polja 61, onda vrijednost iskazana u polju 71 predstavlja PDV obavezu koju je obveznik PDV obavezan uplatiti na Jedinstven račun najkasnije do 10. u mjesecu po isteku poreznog perioda. Ako je razlika negativna tj. vrijednost iz polja 51 je manja od vrijednosti iz polja 61 obveznik PDV ima mogućnost da iznos iz polja 71 (**u ovom slučaju obavezno se upisuje znak "-" (minus) ispred iznosa**) koristite kao porezni krediti u sljedećem poreznom periodu ili ima mogućnost tražiti povrat PDV od Uprave za indirektno oporezivanje.

U **polje 80** upisuje se oznaka "X" u slučaju da postoji više uplaćen iznos PDV-a, odnosno da je iznos u polju 71 negativan. Da budemo precizni, ako je polje 80 označeno sa "X" smatra se da je porezni obveznik podnio zahtjev za povrat PDV-a na svoj transakcijski račun koji je isti naveo u zahtjevu za registraciju za PDV. Svi rokovi vezani za povrat teku od dana kada je PDV prijava sa označenim poljem 80 primljena u poreznom podsistemu Informatičnog sistema UIO, (ePorezi).

U polja **32, 33 i 34** upisuju se podaci o obračunatom PDV-u osobama koje nisu registrirane za PDV, a da je promet izvršen u

Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili Brčko distriktu BiH. Da još jednom naglasimo da je zakonska obaveza poreznih obveznika ispravno i tačno popuniti ova polja jer isti služe za analizu, te raspodjelu prihoda sa Jedinstvenog računa prema entitetima i Brčko distriktu. Također, odredbama člana 13. Zakona o uplatama na Jedinstven račun i raspodjeli prihoda propisana je i obaveza o prijavljivanju krajnje potrošnje od strane obveznika PDV-a u PDV prijavama.

Podatak o krajnjoj potrošnji koja se prijavljuje u PDV prijavi definiše se kao:

- PDV za koji porezni obveznik nema pravo na odbitak,
- PDV obračunat na promet dobara i usluga osobama koje nisu upisane u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza te osobama iz inostranstva koja nemaju sjedište u BiH niti poreznog zastupnika,
- PDV obračunat na sve promete dobara i usluga u vanposlovne svrhe, uključujući PDV na manjak dobara, upotrebu lično proizvedenih dobara, promjene svrhe i zadržavanja dobara nakon prestanka poslovanja i
- Ispravljeni ulazni PDV u smislu odredbi člana 36. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Iznos PDV-a koji je obračunat u krajnjoj potrošnji upisuje se u polja 32, 33 i 34 PDV prijave.

U polja 32, 33 i 34 PDV prijave evidentira se sljedeće:

- Podaci o obračunatom PDV-u na promet dobara osobama koje nisu registrirane za PDV, vodeći računa o sjedištu poreznog obveznika koji je izvršio promet dobara, odnosno gdje je sjedište obveznika koji je izvršio promet (u Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili Brčko distriktu BiH),
- Podaci o obračunatom PDV-u na promet usluga osobama koje nisu registrirane za PDV i to na taj način da se u pomenuta polja unose vrijednosti obračunatog PDV-a prema mjestu gdje je usluga izvršena, osim kod prometa usluga povezanih sa nekretninama, a koje mjesto prometa se određuje prema mjestu gdje se nalazi nekretnina,
- Podaci o PDV-u iz svih internih faktura i PDV obračunatom na sve promete dobara i usluga u vanposlovne svrhe, uključujući PDV na manjak dobara, upotrebu lično proizvedenih dobara, promjene svrhe i zadržavanja dobara nakon prestanka poslovanja,
- Ulazni PDV iz poreznih faktura na koji porezni obveznik nema pravo na odbitak,
- Za tačke c) i d) mjesto krajnje potrošnje određuje se prema tačkama a) i b) ovog stava ovisno od toga da li je promet dobara ili promet usluga i
- Iznos ispravljenog ulaznog PDV-a u smislu odredbi člana 36. Zakona o porezu na dodanu vrijednost pri čemu se mjesto prometa određuje prema mjestu upotrebe opreme odnosno objekata za koje se vrši ispravka odbitka ulaznog poreza.

Podaci o obračunatom PDV navedeni u tački a) i b) obuhvataju i PDV koji je iskazan u izdatim i stormiranim avansnim fakturama.

Krajnja potrošnja poslovne jedinice - U slučaju da porezni obveznik ima poslovnu jedinicu ili više njih, kod određivanja krajnje potrošnje potrebno je voditi se time na što se zaista krajnja potrošnja odnosi, tj. da li se krajnja potrošnja odnosi na sjedište firme ili na poslovnu jedinicu. Za krajnju potrošnju se smatra da je u onom entitetu odnosno Brčko distriktu BiH gdje se poslovna jedinica nalazi, ako se konkretna faktura po kojoj se nema pravo na odbitak odnosi na tu poslovnu jedinicu, što se može potvrditi

kroz računovodstveno vođenje troškova te poslovne jedinice ili je u samoj fakturi naznačeno da je primalac poslovna jedinica.

Ono što je najčešće nejasno kod popunjavanja polja krajnje potrošnje je način kako odrediti koji iznos u koje polje treba upisati. Suština je u tome da se u navedena polja upiše PDV iz krajnje potrošnje koja je izvršena u Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili Brčko distriktu BiH, nije bitno kome je izvršena prodaja (bitno je samo da osoba nije registrirana za PDV), već je samo pitanje u kojem entitetu, odnosno distriktu je izvršena prodaja dobara, koja predstavlja krajnju potrošnju.

Kod obveznika sa pravom na srazmjerni odbitak postoji specifična situacija, ovaj obveznik prima račune od svojih dobavljača u kojima je iskazan PDV, za te dobavljače ovaj obveznik je registrirani obveznik za PDV pa zbog toga dobavljač za ovaj konkretan račun ne popunjava polje 32, 33 i 34 na PDV prijavi. Međutim, obveznik sa pravom na srazmjerni odbitak ulazni porez fakturiran od dobavljača može odbiti u srazmjernom dijelu. Preostali dio ulaznog PDV koji obveznik nije mogao odbiti predstavlja konačnu potrošnju te se ovaj iznos PDV unosi u odgovarajuća polja 32, 33 i 34 na PDV prijavi.

Primjer:

Samo popunjavanje prijava za PDV obveznika koji ostvaruju pravo na srazmjerni odbitak ulaznog poreza se ne razlikuje od obveznika koji ne spadaju u tu kategoriju u dijelu popunjavanja prijave u dijelovima prijava I i II. Osnovna razlika pri popunjavanju prijave ovog poreznog obveznika je u dijelu koji je pod III u PDV prijavi. Da pojasnimo što se popunjava u dijelu III na PDV prijavi. U ovaj dio prijave se popunjavaju podaci o konačnoj potrošnji, tj. PDV koji je obračunat u konačnoj potrošnji. Specifična situacija kod poreznog obveznika banke: Banka prima račun od svog dobavljača u kojima je iskazan PDV, za tog dobavljača banka je registrirani obveznik za PDV, pa zbog toga dobavljač, za ovaj konkretan račun prema banci, ne popunjava polja 32, 33 i 34 na PDV prijavi. Međutim, banka ulazni porez fakturiran od dobavljača može odbiti u srazmjernom dijelu. U konkretnom slučaju banka može odbiti samo 10% od svoje porezne obaveze, tako da imamo sljedeću situaciju: Banka je imala za dati porezni period fakturirani ulazni porez u iznosu od 1.700,00 KM, s obzirom da ima pravo da odbitak od samo 10% od ukupnog ulaznog poreza, u našem slučaju 170,00 KM, dio ulaznog poreza koji se ne može odbiti iznosi 1.530,00 KM. Porezni obveznik će u polje 41 upisati iznos od 170,00 KM koji može odbiti od svog izlaznog poreza. Dio ulaznog PDV-a od 1.530,00 KM koji banka nije mogla odbiti predstavlja krajnju potrošnju, kao što smo rekli, PDV iz krajnje potrošnje je onaj koji se ne može odbiti. U konkretnom slučaju od spomenutih 1530,00 KM, 1.000,00 KM koji se ne može odbiti odnosi se na fakturirani ulazni PDV za filijalu u Sarajevu, dok se preostali dio ulaznog PDV koji se ne može odbiti u iznosu od 530,00 KM odnosi na glavnu filijalu u Banjoj Luci. Kada je riječ o izlaznom porezu koji obveznik sa pravom na srazmjerni odbitak ulaznog poreza zaračunava osobama koje nisu registrirane za PDV postupak je isti kao kod svih ostalih poreznih obveznika. U polja 32, 33 i 34 se unose iznosi izlaznog poreza prema osobama koje nisu registrirane za PDV prema mjestu gdje je izvršen oporezivi promet obveznika sa pravom na srazmjerni odbitak ulaznog poreza.

Posebnu pažnju potrebno je obratiti prilikom popunjavanja podataka o krajnjoj potrošnji obzirom da je odredbama člana 67. stav (1) tačka 13. Zakona o PDV propisana novčana kazna u iznosu od 300,00 KM do 10.000,00 KM za prekršaj obaveze tačnog vođenja poslovnih evidencija koje uključuje tačno popunjavanje podataka o krajnjoj potrošnji, a što u skladu sa članom 56. Zakona omogućava urednu primjenu PDV-a.

Treba obratiti pažnju da vrijednosti kojima je iskazana visina porezne obaveze budu tačno napisane. Trebate imati na umu da će

se baš te cifre prenositi u informacioni sistem UIO, a na taj način se formira porezno zaduženje u poreznom knjigovodstvu UIO.

Iznosi u PDV prijavi se iskazuju u decimalnim brojevima zaokruženim na dvije decimale.